

Psalm 51

Tekst Biblii Tysiąclecia: Wezwanie i prośba pokutnika

(1) Kierownikowi chóru. Psalm. Dawida (2) gdy przybył do niego prorok Natan po jego grzechu z Batszebą (3) Zmiłuj się nade mną, Boże, w swojej łaskawości, w ogromie swego miłosierdzia wymaż moją nieprawość! (4) Obmyj mnie zupełnie z mojej winy i oczyść mnie z grzechu mojego! (5) uznaję bowiem moją nieprawość, a grzech mój jest zawsze przede mną (6) Tylko przeciw Tobie zgrzeszyłem i uczyniłem, co złe jest przed Tobą, tak że się okazujesz sprawiedliwym w swym wyroku i prawym w swoim osądzie. (7) Oto zrodzony jestem w przewinieniu i w grzechu poczęła mnie matka (8) Oto Ty masz upodobanie w ukrytej prawdzie, naucz mnie tajników mądrości (9) Pokrop mnie hizopem, a stanę się czysty, obmyj mnie, a nad śnieg wybieleję (10) Spraw, bym usłyszał radość i wesele: niech się radują kości, któreś skruszył! (11) Odwróć oblicze swe od moich grzechów i wymaż wszystkie moje przewinienia! (12) Stwórz , o Boże, we mnie serce czyste i odnow w mojej piersi ducha niezwyciężonego! (13) Nie odrzucaj mnie od swego oblicza i nie odbieraj mi świętego ducha swego! (14) Przywróć mi radość z Twojego zbawienia i wzmocnij mnie duchem ochoczym! (15) Chcę nieprawych nauczyć dróg Twoich i nawrócą się do ciebie grzesznicy (16) Od krwi uwolnij mnie, Boże, mój Zbawco: niech mój język śławi Twoją sprawiedliwość! (17) Otwórz moje wargi, Panie, a usta moje będą głosić Twoją chwałę (18) Ty się bowiem nie radujesz ofiarą i nie chcesz całopaleń, choćbym je dawał (19) Moją ofiarą, Boże, duch skruszony, nie gardzisz, Boże, sercem pokornym i skruszonym (20) Panie, okaż Syjonowi łaskę w twej dobroci: odbuduj mury Jeruzalem! (21) Wtedy będą Ci się podobać prawe ofiary, dary i całopalenia, wtedy będą składać cielce na Twoim ołtarzu.

Tekst Edycji św. Pawła: Błaganie pokutnika

(1) Dyrygentowi. Psalm Dawida. (2) gdy przyszedł do niego prorok Natan po jego wejściu do Betszeby (3) Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskawości Twojej, w ogromie Twojego miłosierdzia zgładź nieprawość moją (4) Obmyj mnie zupełnie z mojej winy i oczyść mnie z grzechu mojego (5) Uznaję bowiem moją nieprawość, a grzech mój jest zawsze przede mną (6) Przeciwnie Tobie samemu zgrzeszyłem i dopuściłem się tego, co za złe uznajesz, ale Ty będziesz sprawiedliwy w swym wyroku i bezstronny w swoim sądzie (7) Bo urodziłem się jako grzesznik i od poczęcia nieprawość ciąży na mnie (8) Oto miłujesz prawdę ukrytą, naucz mnie tajników mądrości! (9) Pokrop mnie hizopem, abym stał się czysty, obmyj mnie, bym nad śnieg był bielszy (10) Daj mi usłyszeć radość i wesele, a ożyją kości poniżone (11) Odwróć oblicze grzechów moich

i zgładź wszystkie moje nieprawości (12) Stwórz we mnie serce czyste, Boże, i ducha mocnego odnów w moim wnętrzu (13) Nie odrzucaj mnie od Twojego oblicza i nie odbieraj mi Twego ducha świętego (14) Daj mi się cieszyć Twoim zbawieniem i umocnij mnie duchem ochoczym (15) Pouczę nieprawych o twoich drogach i wrócę do Ciebie grzesznicy (16) Wybaw mnie od krwi, o Boże. Boże mój Zbawco, a język mój wyśpiewa twoją sprawiedliwość (17) Panie, otwórz wargi moje, a usta moje będą głosić twoją chwałę (18) Bo nie pragniesz, bym Ci składał ofiary, ani nie masz upodobania w całopaleniach (19) Ofiarą dla Boga jest duch skruszony; udręczonym i uniżonym sercem Bóg nie pogardzi (20) W Twej dobroci okaż łaskę Syjonowi, aby odbudowano mury Jeruzalem (21) Wtedy przyjmiesz należne ofiary, dary i całopalenia, wtedy będą składać cielce na Twoim ołtarzu.

Komentarz:

Lamentacja jednostki. Jeden z siedmiu psalmów pokutnych (Ps 6;32;38;102;130;143), przypisany w nagłówku Dawidowi, który błaga o miłosierdzie po grzechu cudzołóstwa z Batszebą (2 Sm 11-12). Dwie części psalmu (ww.3-9.10-21) wiąże temat Boże sprawiedliwości (ww.6.16), która jednak nie przeraża, ale daje nadzieję na łaskę i sąd zbawczy. W psalmie dominuje prośba o oczyszczenie oraz idea wierności przymierzu. Psalmista, uświadamiając sobie skłonność do grzechu już od swojego poczęcia, prosi Boga o miłosierdzie i pomoc w dochowaniu wierności przymierzu. Bolesne doświadczenie utraty wolności doprowadziło naród do pogłębienia życia religijnego i odnowy przymierza. Skoro kult nie mógł być już sprawowany w świątyni, jedyną ofiarą pozostało szczere nawrócenie: skruszony duch i uniżone serce (ww.18n). Droga pokuty doprowadziła psalmistę do poznania mądrości i mocy Boga: **nawet zrujnowane grzechem życie może zostać odnowione, o ile otwiera się na działanie Ducha Bożego** (ww.12n.19; por. Ez 37 37,9-14). Po odbudowie murów wewnętrznej twierdzy, zburzonej przez grzech, skruszone serce odżywa mocą Ducha Świętego i staje się miłą Bogu ofiarą, złączoną z ofiarą Chrystusa.

Psalterz Dawida - Jan Kochanowski

Boże w miłosierdziu swoim nieprzebrany,
U Twych nóg upadam ja, człowiek stroskany;
Smiłuj się nade mną, zetrzyj moje złości,
Omyj mię, oczyść mię z moich wszeteczności!

Znam swój grzech do siebie, a widzę go prawie,
I Tobie nie tajny; ale Ty łaskawie
Racz się ze mną obejść, abyś w słowach swoich

Zawżdy praw należon i czyst w sądziech Twoich.

Mnie-ć jeszcze złość w matce przeklęta zastała,
Mnie-ć grzech jeszcze w mleku matka podawała.
O Panie, Ty szczerść serdeczną miłujesz
I skarb swej mądrości takim okazujesz.

Pokrop' mię hysopem, a oczyścion będę,
Omyj mię, a śnieżnej jasności nabędę;
Zeszli mi poselstwo wesołe, a kości
Twym gniewem strapione użyją radości.

Odwrć od mych grzechów surową twarz swoje
Ani chciej pamiętać na nieprawość moje;
Stwórz we mnie, mój Panie, serce bogobojne,
A w oziębłych piersiach myśli wskrześ przystojne!

Nie odmiatajże mię od swej obliczności,
A nie bierz ode mnie ducha swej mądrości;
Przywrć mi dobrą myśl, prze mój grzech odjętą,
A podbij pod rozum złą żądzą przeklętą!

A ja, w swym upadku przez Cię podźwigniony,
Będę złym na przykład jawnie wystawiony,
Aby w miłosierdziu Twoim nie wąpili,
Ale się do Ciebie raczej nawrócili.

Wybaw' mię z przeklęstwa mej niepobożności,
Aby mógł mój język słać Tve litości,
Otwórz, wieczny Boże, nieme usta moje,
A ja opowiadać będę chwały Twoje.

Byś ofiar pożądał, paliłbych ofiary,
Ale wiem, że mało dbasz o takie dary;
Ofiara przyjemna Bogu - duch strapiony,
Serce uniżone, umysł ukorzony.

Bądź łaskaw na miasto swoje, wieczny Panie.
Że tym rychlej w pięknych swoich murzech stanie:
Tam przyjmiesz ofiarę cnoty, tam kładzione
Na Twój ołtarz będą cielec poświęcone.

Modlitwa Psalmem 51¹:

Zmiłuj się nade mną, o Łaskawy,
Według Twojej wiernej miłości.
Według Twojej niezmierzonej dobroci
Wybacz mi moje myśli
I czyny raniące innych.
Prowadź mnie ścieżkami sprawiedliwości,
Skieruj moje kroki na drogi pokoju!

Naucz mnie, abym poznał swoje słabości,
Wady, które mnie wiążą,
Niekochane drogi,
Które oddzielają mnie,
Które powstrzymują mnie od rozpoznania
Twojego życia we mnie.
Albowiem trzymam ze strachem
I mieszkam w domu niewiedzy.
Jednak zostałem zrodzony w miłości
I miłość jest moim prawem pierworództwa.

Umieściłeś swoją prawdę
We wnętrzu mej istoty,
Dlatego proszę, naucz mnie mądrości serca.
Przebacz wszystko, co wiąże mnie w lęku,
Abym mógł promieniować miłością.
Oczyść mnie, aby Twoje światło
Mogło świecić we mnie.
Napełnij mnie radością, pomóż mi
Przekształcić słabość w siłę.

Nie patrz na moje błędy z przeszłości,
Ale na pragnienia mojego serca.

Stwórz we mnie serce czyste, o Łaskawy,
I tchnij we mnie nowego, prawego ducha.
Obejmij mnie w ramionach Miłości
I napełnij swoim Duchem Świętym.

¹ Nan C. Merrill – Modlitwa psalmami, Wyd. Salwator, Kraków

Przywróć we mnie radość Twojej zbawczej łaski
I w nowym duchu dodaj mi otuchy.

Wtedy będę uczył innych Twoich dróg,
A uwięzieni w lękach powrócą do Ciebie.
Wybaw mnie od nałogów społeczeństwa.
O Uzdrowicielu dusz,
Zachowaj mnie od pokus,
Abym mógł głosić Twoją sprawiedliwość
I miłosierdzie.

O Łaskawy, otwórz wargi moje,
A moje usta będą śpiewać
Twoją chwałę.
Naszą przyjaźnią z Tobą
Ty się cieszysz.
Bo nie pragniesz ofiary.
Najwłaściwszą ofiarą jest
Pokorny duch,
Skruszone i uniżone serce.
O Miłosierny,
Przyjmij naszą wdzięczność i miłość.

Pozwól narodom odwrócić się od wojny
I żyć w dobrym sąsiedztwie.
O Błogosławiony i Współczujący Przyjacielu,
Skrusz nasze kamienne serca,
Przełam lęki, które wiodą nas w ciemność,
Skieruj nasze kroki na drogę pokoju.

Wspólnota Miłości Ukrzyżowanej

Słowa: por Ps 51

muzyka: Tomasz Kujawa

Stwórz, Boże, we mnie serce czyste
i odnów we mnie moc ducha.

Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskawości swojej,
W ogromie swej litości zgładź nieprawość moją.
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
I oczyść mnie z grzechu mojego.

Uznaję bowiem nieprawość moją,
a grzech mój jest zawsze przede mną.
Odwróć swe oblicze od moich grzechów
i zmaż wszystkie moje przewinienia.

Przeciwko Tobie samemu zgrzeszyłem
i uczyniłem, co złe jest przed Tobą,
Pokrop mnie hizopem, a stanę się czysty,
obmyj mnie, a nad śnieg wybieleję.

Oto zrodzony jestem w przewinieniu
i jako grzesznika poczęła mnie matka.
Nie odrzucaj mnie od swego oblicza
nie odbieraj mi świętego ducha swego.

Przywróć mi radość Twojego zbawienia
i wzmocnij mnie duchem ofiarnym.
Okaż Syjonowi łaskę w Twojej dobroci,
odbuduj mury Jeruzalem.

**Psalm 51 - Wezwanie i prośba pokutnika – Biblia pisarzy, tom 4: Psalterz
pisarzy, ks. Marek Starowieyski, wyd. Marek Derewiecki, 2024**

Miserere mei Deus.

Autor: **Wojciech Wencel** (ur. 1972).

Styczeń 1997

Zamiera język w chorych ustach
I nawet tren przed chwilą ustał
Jak woda w rynnach gniją sprzęty
Rym się układa dość pokrętny
Wraca noc: patrzyłem w okno
Nie mając sił by ujść przed chłostą
Przed biczem ognia który smaga
Każdą szczelinę w chorych wargach
Każde „mój Boże” każde „przemień”
Jak mam Cię znaleźć pod kamieniem
Ciemnego żaru co z języka
Czyni jątrzący wrzód i liszaj
Porusz się szepcą mojej duszy
Chociaż nie może się poruszyć
Ani nic ujrzyć z ziemi z nieba
Niczym daremny zbieg z więzienia
Który już wie czym stać się pragnę:
Tłem w pięćdziesiątym pierwszym psalmie

Autor: **św. Bonawentura** (1221-1274).

Pieśń po psalmie 51

Rzekłem pośrodku dni moich,
Pójdę do Maryi, by mnie pojednała z Chrystusem.
Modliłem się resztę dni, które mi pozostały,
W gorzkości duszy mojej.
Zabrano mi moje istnienie: ojciec i matka, wszystko mnie odpuściło,
Ale Maryja Mnie przyjęła.
Jej zaufałem rano, wieczorem i w południowej godzinie,
Jak lew potrzaskała kości mych grzechów.
Bo Ty, Pani, wyrwałaś mą duszę, aby nie zginęła,
Szatę moją z psów ręki.
O Pani, wybaw mnie,
A słać Cię będę po wszystkie dni mego życia,
O słodka Matko mojego Pana.

(przekład ks. Marek Staroweyski)

Grzech Dawida • Ps 51, 3–4. 12–15

Psalm miał wyśpiewać sam Dawid po swoim wielkim grzechu. Brzmi tu pokuta, żal i wielka wiara, że Bóg wybacza każdy grzech.

PSALM 51 • AUTOR: lewita • CZAS POWSTANIA: po powrocie z niewoli babilońskiej, po 538 r. przed Chr.

GRZECH DAWIDA • Historia króla Dawida – największego z królów Izraela – to nie tylko historia „od pasterza do króla”, pokazująca, że to, co małe w oczach ludzi, jest wielkie w oczach Boga. To nie tylko historia triumfu człowieka Bożego, który realizując wolę Boga, doprowadza do świetności królestwo Izraela. To także dzieje grzechu, którego dopuścił się Dawid, a raczej prawdziwej lawiny grzechów: lenistwa, cudzołóstwa z Batszebą, próby ukrycia go, manipulacji, w końcu – morderstwa Uriasza Chetyty. Grzech Dawida opisany jest w 2 Sm 11. W końcu przybywa do niego Natan – dzięki jego upomnieniu Dawid zdał sobie sprawę z ogromu grzechu, który popełnił • Psalm 51 zwany Miserere wyśpiewał Dawid – według tradycji – właśnie w tej dramatycznej sytuacji, gdy uznał swój grzech i prosi Boga o przebaczenie.

O PSALMIE 51 • Choć psalm inspirował się modlitwą i szczerą nawróceniem Dawida, jego pochodzenie jest późniejsze. Powstał zapewne w czasach powygnaniowych i służył jako modlitwa wspólnoty gromadzącej się w świątyni podczas dni pokutnych • To psalm pokutny, jeden z najbardziej znanych psalmów. Należy do gatunku modlitwy błagalnej tefillah. To wołanie do Boga o interwencję w sytuacjach choroby, prześladowania czy grzechu • Modlitwy błagalne były częścią rytuału wielkich dni postu i pokuty, obchodzonych przez całą wspólnotę Izraela. Wyznawano wtedy grzechy i błagano o pomoc, gdy ludowi zagrażały nieszczęścia: wojna, przegrana bitwa, głód, susza, epidemia.

PSALM POKUTNY • W trzech strofach psalmu 51, które usłyszymy w liturgii, pojawiają się motywy przebaczenia grzechów i nowego serca, które wiąże psalm z pierwszym czytaniem • Psalmista uznaje przebaczenie grzechów za niezasłużony i niemożliwy do osiągnięcia ludzkimi siłami dar Bożej łaski i miłosierdzia, które działa jak kąpiel zmywająca winy • Następnie prosi o nowe serce i nowego ducha.

NAJWAŻNIEJSZE CYTATY

- Uznaję nieprawość moją
- Obmyj mnie zupełnie z mojej winy i oczyść z grzechu mojego
- Przywróć mi radość z Twojego zbawienia
- Stwórz, o Boże, we mnie serce czyste i odnów we mnie moc ducha

ZWRÓĆ UWAGĘ

• Miserere • Psalm 51 stał się źródłem inspiracji dla teologów (św. Augustyn, Wyznania, cz. II, rozdz. 7; Grzegorz Wielki, PL 79, 528 n.; Luter), muzyków (Bach, Lulli, Donizetti, Palestrina, Gabrieli, Allegri, Van Guuren, Górecki), literatów (Max Scheler) i malarzy (Rouault). Najbardziej znanym Miserere jest utwór kompozytora z XVII w. ze szkoły rzymskiej, Gregoria Allegriego, którego partyturę czternastoletni Mozart odtworzył wiernie po zaledwie jednym przesłuchaniu.

LINKI

- **Stwórz, o Boże, we mnie serce czyste i odnów we mnie moc ducha** (Ps 51, 12)

Ez 11, 19: **Dam im jedno serce i nowego ducha dam do ich wnętrza.**

Ez 36, 26: **Dam wam serce nowe i ducha nowego tchnę do waszego wnętrza, zabiorę wam serce kamienne, a dam wam serce z ciała.**

Jr 31, 31–34: **Zawrę z domem Izraela nowe przymierze. [...] Umieszczę swe prawo w głębi ich jestestwa i wypiszę**